

ORMAN(-LAR), ORMANLIK ALAN VE ORMAN ALANI TERİMLERİ: KULLANIM SORUNLARI VE ÖNERİLER

Orhan Sevgi¹

¹İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Toprak İlimi ve Ekoloji Anabilim Dalı, 34473 Bahçeköy İstanbul, iletii:osevgi@istanbul.edu.tr

Özet

Türkiye ormancılık yazılı kaynaklarında "Orman(-lar)", "Ormanlık Alan" ve "Orman Alanı" en sık kullanılan terimlerdir. Orman terimi, tanımlanırken, ormanlar, ormanlık alan ve orman alanı terimleri tanımlanmadan çeşitli bilim dallarınca ve mevzuatta kullanılmıştır. Bu terimlerin kullanımında zaman zaman karışıklıklar da görülmektedir. Aynı terimler farklı anlamlarda ya da aynı anlamda farklı terimler kullanılmaktadır. Bu nedenle çalışmada söz konusu terimlerin ormancılık bilimlerinde ve mevzuatında çeşitli kaynaklardaki anlamları incelenmiştir. "Orman" teriminin iki anlamda kullanıldığı belirlenmiştir; 1) Arazi kullanım şekli, 2) Bir vejetasyon tipi. "Ormanlar" teriminin kullanımında ise herhangi bir ölçüte göre orman çeşitlerine vurgu yapılmıştır. "Ormanlık alan" ise iki anlamda kullanılmıştır; 1) Vejetasyon anlamındaki ormanla kaplı yer, 2) Orman alanı (yüzölçümü). Ormanlık alanın ikinci anlamdaki kullanımı anlam kaymalarına yol açmaktadır. Bu çalışmada ele alınan terimlerin kaynaklara ve uygulamada karşılaşılan durumlarına göre yapılan değerlendirilmesi sonucunda: "Ormanlık" yerine "ormanlı" teriminin kullanımı önerilmiştir. Böylece "orman alanı" ormanlı ve ormansız alanların toplamı olarak düzenlenmiştir. Bu alanlara girenler ise ayrıntılı olarak çizelgede sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ormanlık Alan, Ormanlı Alan, Orman Alanı

TERMS OF ORMAN(-LAR), ORMANLIK ALAN AND ORMAN ALANI: USE ISSUES AND RECOMMENDATIONS

Abstract

"Orman(-lar)", "Ormanlık Alan" and "Orman Alanı" are the most used terms. The term "orman" is used by definition, but the terms "ormanlar", "ormanlık alan" and "orman alanı" are used by various sciences and legislations, without being described. This occasionally can cause confusion. Sometimes same terms can be used in different meanings or the different terms can be used in the same meaning. So therefore in this study, the definition and meaning of these terms, which are used in forestry and its legislation, have been analysed. It has been specified that the term "orman" has two meanings. 1) land use type, 2) a vegetation type. The term "ormanlar" expresses variety of forests in different sizes. "Ormanlık alanı" also can have two meanings. 1) The area which is covered with forest or set aside for cultivation of forests. 2) Forest surface area. The usage of second meaning of "ormanlık alan" would lead / cause misguidance. This study has been concluded by evaluating the sources of these terms and the circumstances, which occur by the usage of these terms. Therefore it has been suggested that the term "ormanlı" should be used instead of "ormanlık alan". In this case "orman alanı" includes the total area with forest, wood and the area without forest but planned to be forested. The details of terms within this definition are listed in the following chart/table.

Keywords: Ormanlık Alan, Ormanlı Alan, Orman Alanı

1. Giriş

Arazi kullanım şekillerinden biri de ormandır. Bu arazi kullanımında yapılan etkinliklerin tümü ormancılık faaliyetleri olarak kabul edilir. Bu faaliyetleri diğer arazi kullanım şekillerinde yapılan faaliyetlerden ayıran en belirgin özellik ise doğaya daha az müdahale içermesidir. Orman alanlarında insanlar, bugün olduğu gibi düzenli faaliyetlere geçilmeden önce de ormanlarla doğrudan ilgilenmişlerdir. Ormanlar insan toplumları için beslenme ve barınma kaynağı olmanın yanı sıra, insan toplumlarının inançlarında da yer almışlardır. Ormanlar efsanelerde, masallarda ve inançlarda tanımlanmış, ormanlara bazen olumsuz anlamlar yüklenirken, bazen de olumlu anlamlar yüklenmiştir (Ergun, 2010:114). Sonuçta insan toplumları ürettikleri kültürde orman ve onunla ilgili birçok nesneyi kullanmışlardır. Bunun en güzel örneklerini Türk kültüründe görmek mümkündür.

Avrasya gibi geniş bir coğrafyanın önemli bir kısmında yaşayan Türkler, yüzyıllardır orman alanlarının içinde yaşamışlar ve yaşamaktadırlar (Sevgi ve ark., 2012). Bir taraftan Sibiryâ'nın tayga ormanlarını, diğer taraftan Akdeniz ormanlarını tecrübe etmişlerdir. Böylesine geniş ve orman açısından zengin bir coğrafya Türklerin diline de yansımıştır. Bu kelimelerin en önemlisi ise ormandır. Ormanın daha çok yaygın olan adı *orman*'dir, bu isme Türk dilinin konuşulduğu Türkistan'ın doğusundan Avrupa'nın doğusuna kadar olan yerlerde eski dönemden günümüze kadar çeşitli eserlerde rastlanmaktadır (Musaev, 1973:32). Türk dillerinin¹ bu esas grubunda *orman* kelimesinin yardımıyla (başka kelimelerle birleşerek, eklerin yardımıyla da) "orman" kavramı ile anlamı bakımından bağlantılı olan kelimeler oluşmuştur². "*Orman kelimesinin kökeni tam olarak aydınlatılamamıştır. Bununla birlikte, "or" kökünden geldiği konusunda genel bir eğilim vardır. Orman*

¹ Kaynak olarak kullanılan eserde Türk dilleri ifadesi kullanıldığından bu terim kullanılmıştır.

² Kumuk; *Orman gıyiksiz bolmaz* "orman geyiksiz olmaz", *ormanlı* 'ormanlı', *ormanlı yer* 'ormanlı yer', Nogay ve Kazak; *kara orman*, tat. *kara orman* 'sık orman', Kazak; *kalm orman*, nu *orman* 'sık orman'; Tatar; *aralash orman*, Kazak; *aralash orman* 'karışık orman'; Özbek; *ignabarkeli urmon*, Tatar; *itshli urman* 'iğneyapraklı orman'; Özbek; *yaprokli urmon*, Tatar; *yafrakli urman* 'yapraklı orman'; Başkurd; *karagay urman* 'çam ormanı'; *belekey urman* 'orman' Çuvaş; *varman ulupçe* 'orman müdürü'; Kazak ve Nogay; *orman karavılısı*, ormansı; Başkurd; *orman karavılısı*, Tatar; *orman karavılısı* 'orman bekçisi', Çuvaş; *varman kune* 'orman günü'; *varman uyahlabe* 'orman ayı', Çuvaş; *varmanlab*, Özbek; *urmonzor*, *urmonzorlık*, Nogay; *ormanlık* 'ormanlık', Nogay; *orman kumrskalanı* 'orman karıncaları', Tatar; *orman sarığı*, Nogay; *orman işi* 'orman devi', Nogay ve Kazak; *ormanşılık* 'ormancılık'. Nogay; orman anlamında ağaç kelimesinden türemiş *agash-agashlık* 'orman, ormanlı yer', *agashlıkka bar* 'ormana gitmek' şekli de kullanılır (Musaev, K.M., 1973:32).

kelimesi Türkçe'den komşu dillere de geçmiştir. Farsça "ürmân", Krt "urman", Rus diyalektlerin de "urman" olarak kullanılır. Bulgarca, Sırpça ve Arnavutça gibi Balkan dillerinde de yaygın olarak kullanılır" (Eren, 1999:309).

Orman kelimesi ile eş anlamlı kullanılan diğer ifadelerin en önemlisi *togay*'dir. *Yız* kelimesi ise orman adlarının Türk dillerinde çok eskiden tespit edilen bir türü olarak Eski Türk anıtlarında çok kullanılmıştır (Musaev, 1973:35). Bir başka orman anlamında kullanılan kelime ise *bük*'tür. Kaşgarlı'nın Divânü Lûgât(1072)'ında *bük* kelimesi geçmekte olduğu gibi, günümüz Türkiye Türkçe'sinde de aynı anlamda kullanılmaktadır. Ormanın en eski adlarından biri olan aynı zamanda dağ ifade etmek için de kullanılan *dağ/tağ* kelimesi sınırlı ölçüde kullanılmaktadır (Musaev, 1973:35). Orta Asya bölgelerinde yaygın olan orman kelimesiyle birlikte eş anlamlı olarak Farsçadan alınmış olan *cernel* kelimesi de kullanılmaktadır (Musaev, 1973:34).

Çeşitli orman arazilerinde yaşayan Türk boylarının bu alandaki kelimelerinin karşılaştırılmaları üzerine yapılacak çalışmalar son derece önemlidir. Karşılaştırmalı analizlerin yanı sıra ilgili kelimelerin veya terimlerin anlamları da açıkça ortaya konulmalıdır. Bu çalışmanın amacı da Türkiye Türkçesinde bilimsel çalışmalar ve ormancılık mevzuatındaki orman (-lar), orman alanı ve ormanlık alan terimlerinin kullanımları ve anlamları üzerinde durmaktır.

2. Yöntem

Ormancılık bilimlerinin yazılı kaynaklarında çalışma konusu olan terimler incelenmiştir. Öncelikle tanımlamalarının yapıp yapılmadığı hususu açıklığa kavuşturulmuştur. Daha sonra terimlerin hangi anlamlarda kullanıldığı belirlenmeye çalışılmıştır. Ayrıca terimlerin genel sözlüklerdeki anlamlarının yanı sıra terimlerin yapısında bulunan eklerin kattığı anlamlar da irdelenmiştir. Ormancılık kaynaklarının tamamının incelenmesi mümkün olamamış, onun yerine ana metinler üzerinde durulmuştur. Orman mevzuatının da önemli kısmı bu açıdan incelenmiştir. Ormancılık mevzuatını oluşturan Anayasa, Kanun, Yönetmelik ve Tamimlerin önemli kısmı bu açıdan incelenmiş, geçen terimlerin kullanıldığı anlam ve ifadeler ortaya konulmuştur. Çalışma Türkiye Türkçesi'nin latin harfleriyle yazılmış dönemini içermektedir.

3. Ormanın anlamları

3.1. Genel Sözlüklerde Orman

Genel sözlükler insanların verdikleri anlamları ifade eder. Dolayısıyla günlük dilde kullanılan bir kelime ile onun terim anlamı farklı olacaktır. Orman kelimesi ve türevlerinde bu durum görülmektedir. Ahmet Vefik Paşa (1890) tarafından hazırlanan Lehce-i Osmâni'de

Orman: Ucu bucağı bulunmaz orman ağaçlık, bük, ağaç denizi, ağacı çok olan vilâyet,

Alan:Orman içinde açıklık,

Koru: Bakılmış orman,

Çengelistan (Farsça): Sık orman,

Nihalistan (Farsça): Dikme orman,

Âcâm (Arapça): Balta girmemiş orman,

Ormanlık: Sıkı çalılık, sık ağaçlı yer,

Gabe (Arapça): Sık orman ve

Bişe (Farsça): Orman olarak verilmiştir.

Benzer kelimeler; "Mükemmel Osmanlı Lüğatı"nda da bulunmakta, bu kelimelere ek olarak,

Eceme (Arapça); Sık Orman,

Meşcir (Arapça); Ağacı çok olan yer, ağaçlık,

koru,

Dırahistan (Farsça); Ağaçlık kelimeleri

bulunmaktadır (Nazîmâ ve Reşad, 1901).

Türk Dil Kurumu'nun Türkçe Sözlüğü'nde (1969) ise; "Orman (isim), Ağaçlarla ve en çoğu kerestelik ağaçlarla kaplı geniş alan, Ormanlık (isim ve sıfat), Ormanı çok olan veya orman gibi olan yer" (Anonim 1969: 573) olarak belirtilmiştir. Türk Dil Kurumunun Güncel Türkçe Sözlüğü'nde Orman kelimesi 1. isim Ağaçlarla örtülü geniş alan "Bütün evi bir ormanmış gibi rabatça ve her anlamda kullanabiliyorlardı." - A. Kutlu, 2. Bu ağaçların bütünü olarak ifade edilmiştir. Bununla birlikte, Ormanlar, Ormanlık Alan ve Orman Alanı ifadelerine rastlanmamıştır. (www.tdk.gov.tr Erişim:26.12.2012). Ali Püsküllüoğlu'nun Sözlüğü'nde orman kelimesi "(ad) 1) Ağaçlarla kaplı geniş alan, 2. Bu ağaçların oluşturduğu bütün, Ormanlık kelimesi de; ad ve sıfat. orman gibi olan ya da ormanı çok olan yer" olarak açıklanmıştır. Bunun dışında ormanla ilgili diğer kelimeler de sözlükte yer almıştır (Püsküllüoğlu, A., 1995). Bir başka sözlükte "ormanlık (sıfat ve isim) ormanı bol olan, orman hâlini almış olan (yer), Orman (isim)1. Ağaçlarla kaplı geniş alan, büyük koru, 2) Böyle bir alandaki ağaçların bütünü" (Ayverdi, 2011) olarak tanımlanmıştır.

Günümüz Türkçesinde Orman için; 1) *Bürük, Çeğēt, Dağ (Dağsal), Hoşur, Kab, Kulcan, Koruk, Leçe,*

Meşelik, Odunkoru, Ören, Sökü, Tav,

2) Ormanın sıklık durumu için; *Balkan, Balgamlık, Bük, Çırnuk, Dav, Kapuz, Kür, Pelesentirik, Selderelik, Tırım, Ürün, Zımak,*

3) Konumuna göre orman için; *Bölük, Kaban, Karayer, Sandal, Yalı,*

4) Bir özelliğine göre orman için; *Baltalık, Coblan, Cöbrek, Çalma, Dorukluk, Eğmelik, Kıрма, Kırtık, Korma, Küürüzlük, Orbuk, Öz, Töm, Yalç, Yatır,*

5) Ormansız alan için; *Açık, Alacak, Alan, Alarga, Çiyle, Toylan* kelimeleri kullanılarak işlenmiştir (Anonim, 1963-93).

3.2. Ormanlık Bilim Dallarına Göre Orman Tanımları

Ormanlık bilimlerinde orman tanımı çeşitlilik göstermekle birlikte önemli kısmında üzerindeki bitkiye atf yapılmaktadır (Dobbertin, 1998, Lund, 2013). Türkiye'de ormanlık bilim dallarında ormanın tanımı yapılmış fakat ormanlar, orman alanı ve ormanlık alan terimlerinin tanımları yapılmamıştır. Ormanlık bilimlerinde söz konusu terimlerin tanımının yapılması yerine doğrudan kullanımı olmuştur. Yapılan orman tanımları aşağıda sunulmuştur.

Ormanlık politikası açısından orman tanımı Selâhattin İNAL(1969)'a göre; "*belli bir yetişme ortamı koşulları altında bir vejetasyon tipi kendine özgü yaşama abengi bulunan bir yaşam ortaklığı, aynı zamanda topluma çeşitli yararlar sağlayan ulusal bir servettir*" (Özdönmez ve Ark. 1989:20).

Silvikültürde orman tanımı geniş şekilde açıklanmış ve başlıca 1) Mekanik, 2) Organik ve 3) Ortak yaşam veya ekosistem görüşü olarak tanımlanmıştır (Saatçioğlu, 1976). Leibundgut (1970)'e göre; Silvikültür esaslar için tabiat parçası ormanın ön planda bir "yaşam ortaklığı ve ekosistem" olduğunu kabul etmek ve bu tespitle yetinmek maksada uygun olan yoldur (Saatçioğlu, 1976). Her ne kadar silvikültür biliminde orman bir ekosistem parçası olarak kabul edilse de vejetasyon ağırlıklı tanımlamayı hem uygulamada hem de kuramda korumuştur. "*Herhangi bir vejetasyona orman diyebilmek için o vejetasyonda belirli yapıdaki ağaçların belirli bir şekilde bir araya gelmiş olmaları yani vejetasyonun belirli bir boya, kapalılığa, kapladığı alanın belirli büyüklüğü, unsurları arasında belirli bir yaklaşık duruma (sıklık) sahip olması şarttır*"(Saatçioğlu, 1976).

Orman Botanığının yaptığı orman tanımı da ekosistem yaklaşımını çağrıştırmaktadır; "*Geniş bir*

aland, kendisine özgü bir iklim yaratabilen, belirli bir yükseklik, yapı ve sıklıktaki ağaçların, ağaççık, çalı ve otsu bitkiler, yosun, eğrelti ve mantarlar, toprak altında ve üstünde yaşayan mikroorganizmalar, çeşitli böcek, hayvan ve kuşlarla toprağın birlikte oluşturduğu hayat birliğine orman denir" (Kayacık ve Aytuğ, 1979:1). Orman Ekolojisi açısından ormanın tanımında ekosistem (sistem) yaklaşımını temel almıştır. Orman Ekosistemi; *Belirli bir yerde kendini meydana getiren öğelerin birleşimi, karakterleri ve aralarında karşılıklı ilişkileri bakımından tekdüze olan herhangi bir orman parçası olarak anlaşılmaktadır* (Çepel, 1995). Orman ekosistemleri, orman ağaçları ile birlikte fizyografik, iklimatik, edafik ve biyotik etkenlerin bütünlüğüdür (Çepel, 1995).

Orman Hukuku'na göre; *"orman üç boyutlu ve maddesel kapsamı olandır. Taşınmaz mülkiyetin maddesel kapsamı, dikey ve yatay sınırlar içinde kalan hacim içerisindeki şeylerin yani, yapı, bitki, kaynak ve benzerinin hangi oranda malike ait olduğunu gösterir"* (Ayanoglu, 1985:42). *Yatay sınırlar, bir yerdeki araziye komşu arazilerden ayırmaya yarayan maddi işaretleri içeren, "füli sınır" ile tapu sicilinin tamamlayıcı parçasını teşkil eden plânda gösterilmiş "geometrik sınır" şeklinde de adlandırılmaktadır. Bunlara kısaca "toprak üzerindeki sınır" (füli sınır, eylemlî sınır), "plândaki sınır" adını vermekte mümkündür* (Ayanoglu, 1985:43). *Mevcut durumda ormanın üzerinde herhangi bir ağacın olup olmaması önemli değildir. Ormanın asli unsuru; arazi, bütünüleyici unsurları ise ağaçlar, bina ve tesislerdir* (Ayanoglu, 1985: 53 - 57).

4. Orman, ormanlık alan, orman alanı terimlerinin bulunuşu

4.1. Orman Mevzuatında Orman, Ormanlık Alan, Orman Alanı Terimlerinin Bulunuşu

Anayasalar: Türkiye ormanlarının 1960 Anayasası'nın içinde yer almasının uzun süren mücadelesini Prof. Dr. Selâhattin İNAL Türkiye'de Anayasa - Ormanlık ilişkileri isimli eserinde ayrıntılı olarak işlemiştir. Ormanlılardan oluşan uzman heyetince hazırlanan 4 maddede, genelde "ormanları" (9 defa), ormanlık" (5 defa) ve "orman" (5 defa) terimleri kullanılmıştır (İnal, 1971: 126). Orman terimi ise "orman sayılan yerler", "orman sahası" (2 defa), "orman suçları" ve "orman tahribatı" şeklinde kullanılmıştır. Daha sonra ise Temsilciler Meclisi ve Kurucu Meclis'in kabul ettiği 131'inci madde Ormanların korunması ve geliştirilmesi başlığıyla kabul edilmiştir. Söz konusu maddede; "ormanlar" (9 defa), "orman" (3 defa) ve "ormanlık" (1 defa) ifade edilmiştir (İnal, 1971: 131). Orman teriminin kullanımı "ormanı koruma", "orman

suçları" ve "yeni orman yetiştirilir" şeklindedir.

1982 Anayasası: Uygulamadaki Mevzuatın kaynağı olan anayasada ormanla ilgili 169. ve 170. maddelerinde "ormanlar" (11 defa) ve "orman" (13 defa) şeklinde kullanılmıştır. Orman teriminin kullanımı "yeni orman yetiştirilir", "orman suçları", "ormanı yok etmek veya daraltmak", "orman olarak" (2 defa), "orman niteliği" (2 defa), "orman sınırları (2 defa)", "ormanın gözetilmesi ve işletilmesi", "orman içinde" (2 defa) ve "Devlet ormanı" şeklindedir.

Kanunlarda; 6831 sayılı, 31.8.1956 tarihli orman kanununun Birinci faslında ara başlıkta "Ormanların Tarifi" ifadesi yer alarak çoğul kullanılmıştır. Madde 1'de de tanımı "*Tabii olarak yetişen veya emekle yetiştirilen ağaç ve ağaççık toplulukları yerleriyle birlikte orman sayılır.*" şeklinde yapılmıştır. Daha sonrada A-J arasındaki madde fıkralarında ise orman sayılmaması gereken yerler belirtilmiştir. 6831 Sayılı Orman Kanunu'nda yapılan değişikliklere göre orman terimi ve türevlerinin kullanımı çeşitlenmiştir. Değişen kısımlar yeni terimlerle ifade edilirken, değişmeyen kısımlarda terimler aynı kalmıştır. Bu durum diğer mevzuatta da görülmektedir (Çizelge 1). Söz konusu Orman Kanunu'nda 541 adet orman kelimesi ve türevlerinin kullanımı bulunmaktadır. Birbirine yakın şekil ve anlamlarda kullanılan yaklaşık 100 ayrı terim kanunda bulunmaktadır. Konumuzla ilgili olarak; Ormanlık Alan = 1, Orman Alanı = 4, Orman Rejimi = 7, Orman Sahası = 3, Orman Sınırları Dışına = 10, Orman Arazisi = 0, Orman Sayılan = 2, Ormanlar = 132 defa kullanılmıştır.

Başta Orman İdaresi ve Planlama Dairesi Başkanlığı olmak üzere, Orman Genel Müdürlüğü'nün yönetmelik ve tamimlerinde "ormanlar" şeklinde kullanım önemli bir yer tutmaktadır (çizelge 1). Ormanlık teriminin mevzuattaki kullanımı son derece sınırlıdır (Çizelge 1). Orman alanı teriminin yanı sıra orman sahası, orman arazisi gibi terimlere de az sıklıkta da olsa rastlanılmaktadır.

Ormanlık alan terimini en çok kullanan Orman Amenajmanı çalışanları son zamanlarda fonksiyonel amenajman planları yapmaktadırlar. Bu planların nasıl yapılması gerektiği konulu teknik izahname (2009)'de "*Madde: 9 - Fonksiyonel planlamada ağaçsız alanların ayrımı da en az ormanlık alanların ayrımı kadar önemlidir. Orman dışı ve ağaçsız alanlarla ilgili olarak Fonksiyonel Planlama Süreci emri ekindeki aşağıdaki tabloya göre işlem yapılacaktır. Bu tablodaki alanlar, fonksiyon ve meşçere haritasında sarı renye*

boyanacaktır". Orman dışı ve ağaçsız simgelenmesi aşağıdaki ifadelerle yapılmıştır: Tablo içinde yan tarafından Ormansız Alan ifade edilmiş ve Ana Sembollerle 00=Ağaçlandırılmaya hazırlanmış açık alan (Ag0), 01=Ağaçsız orman toprağı, Otlak, Yayla, Çayır, Bozkır (OT), 02=Erozyonlu alan (E), 03=Orman Fidanlığı (F), 04=Kayalık, Taşlık (T), 05=Kum (Ku), 06=Bataklık, Sazlık (Bk), 07=Göl, Bent, Baraj, Nehir (Su), 08=Mera (mera tescilli sahalar) (Me), 09=İskân alanı ve Mezarlık (İs), 10=Orman deposu (Dp), 11=Tarım arazisi (Z), 12=Ocak (Oc), 13=Diğer İzin Verilmiş Alanlar (Ts)'dir. Böylece fonksiyonel amenajman planlarında bu sahalar planlamaya konu edileceği anlaşılmaktadır. Mevcut mevzuatla yapılan amenajman planlarında alan dökümü kısmında "ormanlık alan", "ağaçsız orman alanları" ve "orman dışı alanlar" olarak üçe ayrılmaktadır (http://amenajman.ogm.gov.tr/, tüm tablolar eksele dosyası, tablo 1). Uygulama da ise ilk ikisi birleştirilerek orman alanı olarak kullanılacaktır.

4.2. Ormanlık Bilimleri Yazılı Kaynaklarında "Orman(-lar)", "Ormanlık Alan", "Orman Alanı" Terimlerinin Bulunuşu

"Ormanlık alan" terimi ormanlık bilim dallarında alanla ilgili verilen bilgilerde kullanılmaktadır. Hemen hemen bu yaklaşım bütün bilim dallarında görülmektedir. Fakat bu kullanım Orman Amenajmanı çalışanlarında daha sık olduğu, Orman Hukuku çalışanlarının ise bu terimi hemen hemen hiç kullanmadığı görülmektedir. Amenajman verilerini kullanıp, "ormanlık alan" terimini kullanmayan çalışmalar da bulunmaktadır. Örneğin; Orman toplulukları üzerine yapılan çalışmalarda amenajman verileri kullanılmasına rağmen "ormanlık" veya "ormanlık alan" terimleri kullanılmamıştır (Aksoy, 1978).

Çizelge 1: İncelenen orman mevzuatında orman alanlarıyla ilgili terimlerin kullanım sıklığı

Kaynaklar ³	Orman rejimi	Orman içi	Orman Sınırları İçinde	Orman Sayılan	Orman Arazisi	Orman Sahası	Orman Alanı	Orman ⁴	Ormanlar	Ormanlık Alan
1)		4	1					22		
2)		1	2			1	1	38	23	
3)		2		1		1	12	87	10	
4)	1	1					2	183	88	5
5)			6	8	1			130	30	6
6)		1					4	60	8	2
7)	6	5	2	3		3	4	392	92	8
8)			28 ⁵			1	2	99	10	1
9)		3		12			2	73	13	
10)				17				122	18	1
11)	2	8	1	5		6	1	428	90	2
12)	1				1			40	5	
13)								5		
14)		3					2	11	2	1
15)		2					1	7		
16)	7		1				3	17	3	
17)						1	9	18	6	

³ 1) 25.02.1998 Tarihli ve 4342 Sayılı Mera Kanunu, 2) 23.07.1995 Tarihli ve 4122 sayılı Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Kanunu, 3) 09.10.2003 Tarihli ve 25254 Sayılı, Ağaçlandırma Yönetmeliği, 4) 05.02.2008 Tarihli ve 26778 Sayılı Orman Amenajman Yönetmeliği, 5) 22.03.2007 tarihli ve 26470 Sayılı Orman Sayılan Alanlarda Verilecek İzinler Hakkında Yönetmelik, 6) 01.07.2007 Tarihli, ve 26569 sayılı Orman Yol Ağı Planlarının Düzenlenmesine Dair Yönetmelik, 7) 15.07.2004 Tarihli ve 25523 Sayılı, 6831 Sayılı Orman Kanununa Göre Orman Kadastrosunun Uygulanması Hakkında Yönetmelik, 8) 16.03.2007 Tarihli ve 26464 Sayılı, 6831 Sayılı Orman Kanununun 2'nci Maddesinin (a) Bendine Göre Orman Sınırları Dışına Çıkarılacak Yerler Hakkında Yönetmelik, 9) 30.09.2010 Tarihli ve 27715 Sayılı, Orman Kanununun 16'nci Maddesinin Uygulama Yönetmeliği, 10) 15.09.2011 Tarihli ve 28055 Sayılı Orman Kanununun 17 ve 18'inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliği, 11) 19.08.1974 Tarihli ve 14981 Sayılı Orman Kadastrosu Yönetmeliği, 12) Fidanlık Çalışmaları 3 ve 4 No.'lu Tamimi, 13) Özel Kavak Fidanlıklarının Geliştirilmesi, Tamim Nu:5, 14) Orman İçi Mera Islahı Tamim No: 7, 15) Yeşil Kuşak Ağaçlandırma Çalışmaları, Tamim nu:10, 16) Erozyon Kontrol Uygulamalarında Dikkate Alınacak Hususlar, Tamim Nu: 14, 17) Bozuk Orman Alanlarında Rehabilitasyon Çalışmaları, Tamim Nu:16.

⁴ Orman terim sayılmış onun alt sınıflamasına girilmemiştir. Örneğin; "Orman Verimi", "Orman Yetiştirme Muhiti" vb. Çizelgedeki diğer terimlerin sayısı "orman" teriminden düşülmüştür. Örneğin; Kaynak 2'de orman teriminin toplamı 66'dır.

⁵ Yönetmeliğin konusu gereği "Orman Sınırları dışına" terimi sayılmıştır.

Ormancılığın iki büyük ustasının yazdığı "Ormancılığımızın Ana Davâlarından Ağaçlandırma" isimli eserde "orman", "orman sahası" terimleri geçmekte olup, "ormanlık" terimine ise rastlanmamıştır. "Ormanca" ifadesi ise dört yerde (sayfa : 32, 41, 51, 56) kullanılmıştır. (Diker ve İnal, 1945). Bir başka büyük usta Acatay (1959) ise "Orman Koruması" eserinde ormanlık terimini kullanmamıştır.

1960'lı yıllarında mevcut amenajman planları üzerinden yapılan bir çalışmada ise orman envanteri başlıklı 2 numaralı cetvelde; saha durumu altında "ormanlık saha" ve "ormansız saha" şeklinde iki alt başlık kullanılmıştır (Soykan, 1963: 9). Söz konusu ormansız saha; mer'a, otlak ve yayla, hasılat vermeyen saha, kültüre müsait saha ve diğerleri olarak tanımlanmıştır. Metnin tamamında "ormanlık saha" ifadesi üzerinde orman olan yer anlamında kullanılmıştır. En sonunda da, Cetvel 9'da Türkiye ormanları orman formu ve plan çeşitlerine göre saha durumu başlığı altında verilmiştir (Soykan, 1963: 61). Ormanlık saha ile 17 097 558ha olarak verilmiş, mer'a, otlak ve yayla sahası 404 184ha, hasılat vermeyen saha 332 519ha, kültüre müsait saha 222 835ha ve diğerleri olarak da 2 318 818ha olmak üzere ormansız saha 3 278 359ha'dır (Soykan, 1963: 61). Söz konusu sahaların sınıflandırılması büroda yapılmış olup, orman dışı arazileri içermemektedir. Örneğin; yerleşim, ziraat ve mer'alar bu alana dâhil değildir.

İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesinin çeşitli konulardaki görüşleri Prof. Dr. Ertuğrul Görçelioğlu tarafından, "Ormancılığın Güncel Sorunları" adı altında bir kitapta toplanmıştır. Bu yayında çeşitli yıllarda yapılan açıklamalarda, çalışma konusu terimlerin hepsi kullanılmıştır. Bu çalışmada "ormanlık alan" teriminin diğerlerine göre daha az kullanıldığı görülmektedir (Anonim, 2004c).

Arazi kullanım ve vejetasyon tipleri konu olduğunda ormanlık kavramı kullanılmamaktadır (Çepel, 1995). Havzalarda farklı arazi kullanımının etkileri çalışılırken, orman kavramı kullanılsa da, havza kelimesiyle birlikte ormanlık havzalar şeklinde kullanılmaktadır (Karagül, 1994, Özhan 1994:74, Görçelioğlu, 1995:40).

Türkiye'de yazılmış en özgün "Ormanlık Politikası" kitabında; Orman anlamındaki "bük" terimi çok nadir de olsa kullanılmıştır (Çağlar, 1979: 201). Orman(-lar) terimini yayınında yaygın olarak kullanan Yücel Çağlar, "ormanlık yöre" ifadesini sf:257, 273, 274,

"ormanlık alan" ise sf: 291, 294, 334, 337, 375'te oldukça sınırlı kullanmıştır (Çağlar, 1979).

5. Değerlendirme ve sonuçlar

5.1. Orman(-lar)

Orman kelimesinin günlük dildeki kullanımı ve sözlüklerdeki anlamlarında "üzerinde ağaç olan yerleri" ifade etmek için kullanıldığı anlaşılmaktadır. Oysa bir terim olarak "Orman" daha başka hususları da içermektedir. Bununla birlikte günlük anlamdaki kullanım terim kullanımını etkilemiştir. Orman terimi çeşitli ormanlık bilim dallarınca tanımlanmıştır. Bu tanımlarda da farklılıklar bulunmaktadır.

Ormanlıkta "orman" teriminin farklı anlamlarda kullanılmasının en önemli nedenlerinden biri konunun işlenmemiş olması olabilir. Örneğin "tarım" arazi kullanım şekli olmakla birlikte, faaliyetin yapıldığı yere tarla denmektedir. Oysa, Orman kelimesi hem arazi kullanım şekli için hem de faaliyetin yapıldığı yer için kullanılmaktadır. Bunun dışında ayrıca o yerin üzerindeki bitki toplumu orman (vejetasyon açısından) denmektedir. Tarım arazisinde ise üzerindeki bitkilere "ekin" denildiği gibi farklı isimler de verilmektedir. Türkiye'nin tarım arazisi (veya alanı) söz konusu edildiğinde, kullanılıp kullanılmadığına, ekilip ekilmediğine bakılmaksızın aynı terim ile ifade edilmektedir. Yani nadas alanları tarım alanlarının içinde gösterilmektedir. Yıllık tarım istatistiklerinde bitkiye göre ekili veya dikili alan envanterleri verilmektedir. Bu rakamlardaki değişiklikler tarım alanlarının artması veya azalması şeklinde açıklanmamaktadır.

Bu çalışma kapsamında "orman" teriminin anlamı başlıca iki başlıkta toplanmıştır; 1) Arazi kullanımı çeşitlerinden biridir, 2) Bir vejetasyon tipidir.

Arazi kullanım⁶ şekli olarak orman; Arazi kullanım şekilleri⁷; 1) Tarım, 2) Mer'a, 3) Yerleşim, 4) Orman gibi ana gruplara ayrılmıştır. Bir arazinin ne olduğu veya ne olacağı sorusu her şeyden önce arazi

⁶ Ülkemizde arazi kullanımının düzenlenmesi üzerine doğrudan bir kanun bulunmamaktadır. Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ise çok yüzeysel kalmıştır. Bununla birlikte mevcut kanunun dahi ne kadar uygulanacağı şüphelidir.

⁷ Arazi kullanım şekli ifadesi ile genelde tarım, mer'a, yerleşim ve orman kullanımından birine ayrıldığı ifade edilmektedir. Bununla birlikte arazi kullanım durumu belirtilmek istendiğinde bu terimlere alan kelimesi eklenerek tarım alanı, mer'a alanı, yerleşim alanı ve orman alanı olarak kullanılmaktadır.

kullanımıyla ilgilidir. Arazi kullanımı kapsamında kullanılan orman terimi ile birlikte kullanılacak terimler, tarım, çayır ve yerleşimdir. Arazi kullanım şekilleri olan tarım, orman, mera, yerleşim vb. sınıfları kullanıldığında "orman" terimi hem anayasada hem de diğer metinlerde bu anlamıyla geçmektedir. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi'nin belirttiği birçok görüşte, bu anlamda kullanıldığı görülmektedir (Anonim, 2004c). Dolayısıyla bir yerin orman olmadığına belirtilmesi için söz konusu arazinin yukarıdaki arazi kullanımlarından hangisine girdiğini belirtmek gerekmektedir. Örneğin maki alanlarının orman olmadığını ifade edenler ve bunda ısrarcı olanlar bu alanları hangi arazi kullanımına dâhil edeceklerdir? Mera veya yerleşim olarak ifade edilemeyeceğine göre, tereddütsüz orman alanlarına dâhil edilmelidir. Arazi kullanım şekli ile arazinin mevcut durumu arasında bir uyum da olmayabilir. Örneğin bütün tarım alanları işlenmeyebilir ya da yerleşime konu olan yerlerde binalar bulunmayabilir. Benzer şekilde orman kullanımında da üzerinde ağaç bulunmayabilir. Arazi kullanım şekli olarak ormanın tanımında "ormancılık faaliyetlerinin gerçekleştirildiği orman işlevlerinden en az birini sağlayabilecek arazi kullanım tipi ormandır" denilebilir.

Orman arazi kullanımı doğaya en yakın kullanım şeklidir. Bazı uygulamalarında ise doğanın korunmasıyla aynı anlama gelebilmektedir. Bunun somut örnekleri ise; Türkiye'de ilan edilen "Milli Parklar", "Tabiat Parkları", "Tabiat Anıtı" ve "Tabiatı Koruma Alanları"dır (Kuvan, 2012:123). Tabii ki işletme ormanlarını bunların dışında değerlendirebiliriz. Dolayısıyla herhangi bir arazinin vasfı tayin edilirken ormanı sadece üzerinde ağaç bulunmasıyla değerlendirmek doğru olmamaktadır. Ülkemizde arazi sınıflarını esas alan kullanımın olmaması, kadastro işlemlerinin tamamlanmaması ve toplum yapısındaki değişimlere bir de terimlerdeki farklı anlamların eklenmesi sorunları çoğaltmıştır.

Orman Kanunu'nda herhangi bir yerin orman olup olmaması ile orman olarak kabul edilip edilmemesi adeta ayrılmıştır. Orman sayılmayan yerler Madde 1'in A-J bendlerinde açıkça belirtilmiştir. Orman olup, orman dışına çıkarılması gerekenler Madde 2'de alt başlık olarak "Orman sayılan yerlerden" ifadesiyle açıkça belirtilmiştir. Orman mevzuatında ormanın tanımında üzerindeki ağaç ve çalılarla (ağaççık) sınırlı kalmamıştır. Bununla birlikte birinci maddede ormanın arazi kullanım tiplerinden biri anlamında kullanılmadığı görülmektedir. Fakat ikinci madde tamamen bu anlamda kullanılmıştır. Bu kullanımın

doğruluğunu ormanı takip eden cümlelerde, tarım, yerleşim vb terimler geçmektedir.

Ormancılık çalışmalarında muhafaza ormanları ifadesinde de yine vejetasyon sınıflandırmasının dışında işlevsel bir anlamla kullanılmıştır. Olgunluk çağında 5m'nin altında olan vejetasyon türleri ile kaplı alanlar dahi muhafaza ormanı olarak tanımlanmıştır. Dolayısıyla toprağın korunmasında doğal örtünün bulunması oranın orman olarak tanımlanmasına yeterli görülmüştür. Bunun benzeri olarak ağaçlandırmaya konu olan açık alanlar içinde orman ifadesi kullanılmakta, bazen de alan kelimesi bu terime eklenebilmektedir. Dolayısıyla ormanın işlevlerinden en az birini yerine getiren ve ormancılık faaliyetlerinin olduğu alana orman denmektedir.

Vejetasyon tipi olarak "Orman"; boy, kapalılık vb değişkenlerle de ölçütlendirilmiştir. Özellikle orman vejetasyonu yerine bir de onu kısaltarak orman olarak kullanılması karışıklığa neden olmaktadır. Dolayısıyla orman terimi hem alanı hem de orman vejetasyonu anlamına gelebilmektedir. Orman vejetasyonu zamana bağlı değişimler gösterebilmektedir. Oysa aynı yer orman olarak ifade edilmeye devam edilebilmektedir. Örneğin maki - kızılçam ormanlarında kızılçam ortamdaki uzaklaştırıldığından burası maki vejetasyonu olarak algılanabilmektedir. Oysa alan ormandır. Vejetasyon terimi bitkiyle ilgili olmasına rağmen, orman da hayvanlar, liken vb diğer canlılar bulunmaktadır. Örneğin ağaçların seyrelmesi ile oluşan veya ağaçların olmadığı orman içi boşluklar orman hayvanları için son derece önemlidir. Oysa sadece ağaca bağlı yapılan orman tanımında bu yerlerin orman sayılmaması gerekir. Bununla birlikte orman içi boşluklarının olmadığı sık ormanlarda bazı hayvanlar yaşama imkanı bulamamaktadır.

Dolayısıyla vejetasyon sınıflandırmalarının ormancılık faaliyetlerinde yeri doldurulamaz olmakla birlikte, ormancılığın başatı değildir. Arazinin vasıf veya niteliklerinin değerlendirildiği bağlamlarda vejetasyonla ilgili bir değerlendirme yapılmamalıdır. Arazi sınıflamasının ölçütleri belli olup, bunlarda vejetasyonla ilgili bir ölçüt yoktur. Vejetasyona dayalı orman tanımının ormancılık faaliyetleri açısından önem kazanması ancak, arazi sınıfının belli olmasından sonra mümkün olabilir. Ormancılık faaliyetlerinin yapılacağı alan belli olduktan sonra vejetasyon bilgisi burada kullanılabilir. Örneğin; ormanların sınıflandırılması vb.

-Lar (-ler) çekim eki bu özellikleri dışında

taşıdığı çokluk kavramıyla ilgili olarak yapım eki görevinde de kullanılır. Ekin çoğul bildirme özelliğinden yararlanılarak çeşitli aile ve grup adları yapılır. -Lar (-ler) ekinin konumuzla ilgili kullanımlarda çokluk vermesinin yanı sıra isimlere gelerek "genelleme" kavramı katar. Bundan dolayı Ormanlar terimi ile ormanların herhangi bir ölçüte göre çeşitlerine vurgu yapılmış olabilir. Söz konusu ormanların ayrımları mülkiyetine (devlet - özel), formlarına, işletme şekilleri veya ağaç türlerine göre yapılabilir.

5.2. Ormanlık Alan

Ormanlık alan teriminin yapılmasında -lık⁸ eki kullanılmıştır. Bu ekin verdiği anlamla terime yüklenen anlam arasında çelişki bulunmaktadır. Bunun dışında Ormanlık alan terimi iki anlama gelmektedir; 1) Orman vejetasyonu ile kaplı alan, 2) Orman alanı terimiyle özdeş anlamda kullanılmıştır.

-Lık ekinin Banguoğlu, 1990, Zülfiyar, 1991 ve Korkmaz, 2003'te verilen örnekleri üç grupta toplamak mümkündür: 1) Tek tek bitkilerin oluşturduğu topluluğun bol bulunduğu yeri ifade eder; Ağaçlık, çalılık, çamlık, dutluk fundalık vb. 2) Enine veya boyuna bölündüğünde her parçanın ana kütleinin özelliğini taşıdığı tek tek parçaların topluca ve bolca bulunduğu yer; kömürlük, çöplük, taşlık vb. 3) Tek tek sayılamayanların kullanıldığı örnekler; ormanlık, çayırılık, çimenlik veya makilik vb. Bu gruptakiler bir topluluğu ifade eder. Ormanlık ifadesinde tek tek ormanların bir araya gelerek topluca ve bolluğu ifade etmez. Çünkü orman; birinci orman, ikinci orman, üçüncü orman vb sayılmaz. Ormanı eni ve boyuna bölerek daha küçük kısımlara bölünerek oluşan parçaların bolca bulunduğu ifadesi de doğru olmayacaktır. Dolayısıyla bu kullanımı daha farklı değerlendirmek gerekebilir. Söz konusu "ormanlık" ifadesi parça parça ormanların bulunduğu boşluklu (orman toprağı, ziraat vb.) bir araziye ifade ediyorsa, o zaman boşlukları da olan bir orman arazisi belirtilmiş olur. Kaldı ki, -lık ekiyle isimden isim üretilmekte, dolayısıyla üretilen kelimeler sıfat olarak

kullanılmaması gerekmektedir. Güncel Türkçe'de sözkonusu kelimeler isim olarak kullanılmaktadır. Bununla birlikte, üretilen isim, sıfat olarak kullanılacaksa, -lık eki tahsis, sınırlama, ayırma ve bir şey için saklama" anlamı katar. Oysa "ormanlık alan" teriminden anlaşılan anlamla bu ifade tezat oluşturmaktadır. Belki de "ormanlık alan" terimi ormanın yetişebileceği potansiyel alanlar için kullanılabilir. Dolayısıyla "ormanlık alan" ormanın bulunduğu yeri ifade etmemektedir. Sadece bu anlam yüklenmeye çalışılmıştır.

Türkçenin çeşitli kollarında da -lık eki kullanılmaktadır. Örneğin; Uygur dilinde *ormançilik* 'ormancılık', *ormanşur* 'ormanlık', *orman-şurlik* 'orman sahası' anlamındadır. *Derebşur* kelimesi ise Farsçadaki ağaç isminden gelmiş ve "orman, ormanlı yer" anlamında kullanılır olmuştur; *tokaylık* "orman, ormanlık, orman makisi"⁹ anlamını verir. (Musaev, 1973:32). Benzer kullanımlar Türkmen dilinde de bulunmaktadır; *cennelik*, *cennelçilik* 'maki', 'ormanlık', *tokaylık* 'ormanlık', *tokaylık yer* 'ormanlık' anlamındadır Nogayca'da *ormanlık* 'ormanlık' şeklinde kullanılmaktadır (Musaev, 1973:33). Türkçe'deki ormanlık teriminin yaygın kullanılması -lık ekinin kattığı anlamın başka açıdan yeniden değerlendirilmesi gerektirdiği önerisini desteklemektedir.

Ormanlık alan terimi yerine daha öncesinde ormanlık saha terimi kullanılmaktaydı. Son yıllarda ise ormanlık alan daha yaygın kullanılmaktadır. Bununla birlikte bazı mevzuatta ve yazılı metinlerde ormanlık saha terimi de kullanılmaktadır. Örneğin; 22 Mart 2007 tarihli ve 26470 Sayılı Orman Sayılan Alanlarda Verilecek İzinler Hakkında Yönetmelik.

Ormanlık alan terimi 1960'lı yıllara kadar ormancılık bilimlerinde yaygınca kullanılan bir ifade olmadığı görülmektedir. 1961 anayasasının 131. maddesinde ormanlarla ilgili düzenlemede "*Devlet ormanlarının korunması ve ormanlık sahaların genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirler alır.*" ifadesi yer almaktadır. Burada ormanlık terimi ormanla kaplı yer anlamında kullanılmıştır.

Ormanlık alan teriminin sıkça orman alanıyla eşdeğer kullanıldığı görülmektedir. Bu durumu pekiştiren ve yaygınlaştırılan bir başka kullanım da ormanlık alan - ormansız alan kullanımıdır. Özellikle

⁸ -lık eki; Dilimizin -lık eki çok işlek olup, dokuz ayrı anlam katmaktadır (Banguoğlu, T., 1990: 193 - 196). Zülfiyar ise ekin kattığı anlamları 13 başlıkta toplamıştır (Zülfiyar, 1991: 110 - 112). Korkmaz ise 13 başlıkta toplamıştır (Korkmaz, Z., 2003: 55-58). Zülfiyar ve Banguoğlu ekin kattığı anlamda ayrıntıları vermiş fakat genelleme yapılmamıştır. Bununla birlikte Korkmaz ekin anlatıldığı kısma genelleme yaparak başlamıştır. Genellikle adlardan ve sıfatlardan adlar türeten -lık /luk eki de çok işlek ve kapsamlı bir ektir. Asıl işlevi, eklendiği kelimeye "tahsis, bir şey için" anlamı veren adlar türetmektedir. Ekteki kullanım işlekliliği ve geldiği kelimenin anlam yapısı ona, ana işlevine koşut yeni bir takım işlevler daha kazandırmıştır. Böylece ekin görevi dallanmış ve kapsamı genişlemiştir (Korkmaz, Z., 2003: 55).

⁹ K.M. Musaev'in makalesinde maki kelimesi geçmektedir. Sözkonusu kelimenin nasıl girdiği konusunda bir bilgi verilmeden kullanılmıştır.

orman alanları miktarını konu alan metinlerde bu karşılık kullanılmaktadır. Bu kullanım "orman" teriminde anlam kaymasına da neden olmaktadır. Bu konuyla ilgili bir kaç örnek vermek gerekirse;

Örnek 1; "Ormansız alanlarda kurularak çevresini ormanlaştıran Devlet üniversitelerine karşın, ticari amacı da bulunan Vakıf Üniversitelerine İstanbul'da tahsis edilen orman alanı 6.476 dönümdür. Orman alanından yer tahsisi yapılan Vakıf Üniversitelerinin bir kısmının aynı bölgede arazileri olduğu, tahsis edilen alanlar içerisinde ağaçlandırma sahaları, rekreasyon alanları ve 2/B uygulaması yapılan yerler olduğu bilinmektedir" (Anonim 2004a: 32). ifadesinde yer alan ormansız alan terimle "orman toprakları, orman içi boşlukları, orman içi çayır ve mer'alar" dışarıda bırakılmıştır. Oysa "ormansız alan" ifadesi içinde orman alanları da bulunmaktadır. Metindeki "orman alanı" ifadesinden, "ormanlık alan" anlamında sadece üzerindeki ağaç ve çalıya bağlı değerlendirme yapıldığı anlaşılmaktadır. Ormansız orman alanlarının tahsisi konusunda ne düşünüldüğü bu metinden anlaşılmamaktadır.

Örnek 2; Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından "Ormanlık Alanlarda Katı Atık Bertaraf Tesislerine Verilecek İzinlere İlişkin 19/06/ 2006 tarihli ve (2006/12) sayılı Genelge yürürlükten kaldırılmış olup yerine 15/02/2010 tarihli ve (2010/2) sayılı Genelge çıkarılmıştır. Genelgede "Katı atık bertaraf tesisi kurulacak yerin devlet ormanı sınırları içinde bulunması halinde; projenin ön değerlendirilmesi için Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü'ne müracaat edilir." denilmektedir. Hemen ikinci maddesinde ise 1/25 000 ölçekli harita üzerine sınırları işaretlenmiş ve koordinat değerleri belirlenmiş izne konu saha, orman mevzuatı hükümleri ile ormancılık bilim ve tekniği açısından yapılan değerlendirme sonucunda olumlu bulunması halinde katı atık bertaraf tesisinin ormanlık alanda yapılmasında kamu yararı ve zorunluluk bulunduğu dair ilgili "İl Mahalli Çevre Kurulu" olumlu kararının alınması kaydıyla Orman Genel Müdürlüğüne şartlı ön izin verilir." denilmektedir. Sonra 30/06/2011 tarihli yazıyla genelgenin yeni ismi "Orman Sayılan Alanlarda Katı Atık Bertaraf ve Düzenli Depolama Tesislerine Verilecek İzinlere İlişkin (2011/10 sayılı)" şeklinde değiştirildiği anlaşılmaktadır. Ayrıca "Ormanlık Alan" terimi genelgede kaldırılmış, onun yerine "Orman Sayılan Alan" terimi kullanılmıştır.

Örnek 3; Ülkemiz Havzaları ve İçerdikleri Orman Alanları başlığı altında ormanlar ülkemiz

arazisinin 21 milyon hektar civarındaki bir kısmını kaplamaktadır. DSİ tarafından yapılan havza bölümlendirmesine göre ayrılan havzaların alanları ile bunların içerdikleri orman alanı yüzdeleri Tablo 1'de verilmiştir (Hızal, Serengil, Özcan, 2008). Tablo 1'de de "Ormanlık Alan" yerine "Ormanlık Kısım" ifadesi kullanılmıştır. Böylece ormanlık alan ile orman alanı aynı anlamda kullanılmaktadır.

Örnek 4; Çevre ve Ormancılık şurası kararlarında bölüm 4.3.2. "Türkiye'deki orman durumu başlığında ise; En son orman amenajman planı verilerine göre Türkiye orman alanı 21.188.747 hektardır. Bu alan ülke alanının %27,2'sini teşkil etmekte ve tamamına yakını devletin mülkiyetindedir. Ormanlık alanların %50'si (10.621.221 hektar) tepe kapallığı %10 ve üzeri olan kuru ve baltalık, %50'si (10.567.526 hektar) ise tepe kapallığı %10'a kadar olan kuru ve baltalık ormandır" (Anonim, 2005).

Ormancılık bilimleri yazılı kaynakları ve orman mevzuatında ormanlık alan terimi orman alanıyla aynı anlamda kullanılması yaygın olsa da ikisi aynı anlamda değildir. Çünkü ormanlık alanın içinde üzerinde ağaç ve çalı olmayan yerler dahil edilmemiştir. Ormanlık alanların ormansız alanlar olarak belirtilen orman içi boşlukları, meraları, otlakları, orman topraklarını içermediğinden orman alanı yerine kullanılmamalıdır. Ormanlık alan dışındaki ormancılık faaliyetlerine konu orman alanlarını ifade örneklerle de sıkça rastlanmaktadır.

6831 Sayılı Orman Kanununun 22 nci maddesinde¹⁰ "Tarım ve Orman Bakanlığı, devlet ormanları içindeki ağaçsız otlak, yaylak ve kışlakların tanzim ve ıslahı hususunda gerekli tedbirleri alır" denilmektedir. Ayrıca, Ağaçlandırma çalışmalarının nasıl yapılacağını belirten gerek Ağaçlandırma Yönetmeliği gerekse 18. ve 20. Nu.'lu Tamimlerde orman içi açıklığı veya doğrudan orman toprağı (OT) ifade edilerek söz konusu yerler ağaçlandırılmaya konu edilmiştir.

Orman toprağı, orman içi boşluklar veya açıklıklar vb terimlerle ifade edilen yerler orman olarak bilinmesine rağmen, amenajman planlarında ormansız alan olarak gösterilmekteydi. Ormansız alan olarak belirtilen tarım arazilerinde uzun süre tarım yapılmaya bu yerler kelemeye dönüşmektedir. Bu yeri sahibinin dışında birisi tarla olarak işlerse Orman Genel Müdürlüğü'nün taşra birimleri bu duruma müdahale

¹⁰ Değişik: 23.09.1983 - 2896 Sayılı Kanun, Madde 14

etmez. Fakat söz konusu alan orman toprağı, orman içi boşluklar veya açıklıklar ise bu durumda yasal işlem yapılır. Dolayısıyla bu arazilerin tasarrufu Orman Genel Müdürlüğü'ndedir. Hatta bu yerlerde tarım faaliyeti yapanların hangi maddeden yargılanacağı tartışma konusu olmuştur. Orman örtüsü oluşmamış canlı, cansız hiçbir bitkinin bulunmadığı alanların tarla haline dönüştürülmesi söz konusudur. Bu yerlerin tarla haline getirilmesi konusu hukukçular arasında kuramsal tartışmalara neden olmuştur. Bir kısım uzman Orman Kanunu'nun madde 93/2 diğer kısmı ise 93/1 kapsamına giren fiiller olduğunu ifade etmişlerdir (Ayanoglu, Güneş, ve Aydın, 1993:97). Orman içi açıklıklar konusunda mevzuatta bazı eksiklikler bulunmakla birlikte, amenajman planlarında OT olarak belirtilen "orman toprakları" dolayısıyla ormanın doğal bir parçasıdır (Ayanoglu, 1999:63). Dolayısıyla orman alanı olarak bilinen yerlerin tarım alanlarıyla birlikte gösterilmesi uygun bir gösterim şekli değildir.

Ormanlık alan 21 188 746.4ha olarak gösterilirken, 8 900 620.3ha Orman toprağı ise ormansız alan içinde gösterilmektedir (Anonim, 2006). Son verilerden de anlaşıldığı üzere orman alanı olan yer miktarı toplam 30 089 366.3ha'dır. Belirtilen bu husus Türkiye Ulusal Ormancılık Programında da konu edinilmiştir (Anonim 2004b). Orman toprağı olan yerlerin kadastro sununun bitmediği ileri sürülse de bu durum ormanlık alanlar içinde geçerlidir. Rakamların ne olduğu konusu tartışılabilir. Bu kullanımın yanlışlığının en önemli dayanaklarından biriside gerek orman mevzuatında gerekse yazılı kaynaklarda; ormanlık terimi alan dışında hiçbir terimle (bazı istisnalar) birlikte kullanılmamış olmasıdır. Sadece ormanlık alan, ormanlık saha bazen de ormanlık arazi olarak kullanılmıştır. Oysa "ormanlık alan" ile "orman alanı" aynı olsaydı, diğer kullanımlarda da bunun görülmesi gerekirdi.

Ormanlık alan terimi yerine "ormanlı alan" ifadesi kullanılması daha doğru olabilecektir. -lı eki adlardan (bazen de sıfatlardan) "sahip olma, üzerinde bulundurma, o özelliğı taşıma, ilgili olma yetkili olma" anlamlarında sıfatlar türetir (Korkmaz, 2003:54, Zülfi kar, 1991: 108). -siz üretim eki olarak adlara gelir ve o nesneden, o nitelikten yoksun olanı gösteren giderme sıfatları yapar. Bunlar -li eki ile yapılanların aksi anlamlıları olurlar (Banguoğlu, 1990:201, Zülfi kar, 1991: 108). Dolayısıyla ormanlık alan - ormansız alan yerine ormanlı alan ve ormansız alan terimlerinin kullanılması anlaşılmayı kolaylaştıracaktır. Söz konusu kullanıma ormancılık yazılı kaynaklarında son derece sınırlı

kullanılmıştır. Örneğın; "Diğer taraftan ormanlı ve ormansız sahalarda yüzeyden akan su miktarı ..." (Irmak, 1952:43). Benzer şekilde Orman Ekolojisi kitabında da "Geçen asır içinde ormanlı ve ormansız sahalarda yapılan gözlemlere dayanarak, ormanların yağmur teşekkülüne tesir ettikleri ve onu çoğalttıkları sonucuna varılmıştır (Irmak, 1970:166). Ormanlı sahaya üzerinde orman bulunan yerleri, ormansız ile diğer arazi kullanımları ifade edilmiştir.

5.3. Orman Alanı

Orman alanı orman tanımına göre iki ana anlamda kullanılmaktadır: Bunlarda birincisi, arazi kullanım şekli olarak orman, ikincisi ise vejetasyon tipi olarak ormandır.

Arazi kullanım şekli olarak orman alanı: Orman terimi yukarıdaki bölümlerde iki ayrı anlamda değerlendirilmiştir. Arazi kullanımı olarak orman tanımını kabul edersek, burada ormanın en geniş yayılacağı alan ifade edilebilir. Bir araziye baktığınızda nereleri "Tarım, mer'a ve yerleşim olamaz?" sorusu akla gelir. Belki de onun için eski metinlerde orman arazisi terimi kullanılmaktaydı. Bu aynı zamanda arazinin geçmiş durumuna da gönderme yapan bir terimdi. Ülkemizin orman arazisinin alanı sözkonusu edilirse, diğer arazi kullanımlarının sınırlandırılması olmaksızın belirtilmesi gerekir. Bu alanda İç Anadolu, Güney Doğu ve Doğu Anadolu'nun ve İç Trakya'nın bir kısmı dışındaki yerler orman alanıdır. Bu alan yetişme ortamı koşullarıyla sınırlandırılmış alandır.

Arazi kullanımı olarak orman olan yerlerde yapılan faaliyetlerin tamamı düşünüldüğünde; ormanlık ve ormansız alanları olarak belirtilen yerlerin tamamı orman alanıdır. Böylece orman alanından anlaşılan ormancılık faaliyetlerinin yapıldığı ve bu kapsamda ormanın bir işlevini yerine getirebilecek alan ifade edilmektedir. Ormancılık bilimlerinin anlayışı, mevzuatı ve uygulamalarında bunun örneklerini görmek mümkündür. Bunun en güzel örneğı maki ve fundalık alanlardır. Orman koruma işlevini gören bu alanların orman sayılmasında tereddüt edilmemiştir. Ayrıca son dönemdeki fonksiyonel orman amenajmanı planları bu konuyu daha anlaşılır hale getirmekte, üzerinde ağaç bulunmayan orman alanlarının işlevleri belirlenmektedir.

Bir vejetasyon tipi olarak orman alanı: Ormanın vejetasyon olarak tanımı çeşitli şekillerde yapılabilir. Özellikle ormancılığın bazı bilim dallarında bu tanıma

esas alır. Silvikültür tanımları buna örnektir. Ormanlık alan kavramı da ormanı bir vejetasyon olarak kabule dayanır. Dolayısıyla orman alanı ile ormanlık alan terimleri eş değerdedir. Eş anlamlı kullanma araştırmalara da yansımıştır. Örneğin orman topraklarının karbon depolaması üzerine yapılan çalışmada, orman vejetasyonu olarak kabul edildiğinden, adı orman toprakları (amenajman planlarında OT) olan orman arazileri çalışmaların dışında bırakılmıştır (Tolunay, D., Çömez, A. 2008). Dolayısıyla bu yaklaşımdaki orman alanı terimi üzerindeki ağaç ve çalı topluluklarının bulunmasını esas almış, amenajman planlarında da ormanlık alan ifadesiyle yer bulmuştur.

Bu yaklaşım "orman" kelimesinin günlük kullanımına yakındır. Fakat, 6831 sayılı orman kanununun birinci maddesindeki tanımda yer alan; "Tabii olarak yetişen veya emekle yetiştirilen ağaç ve ağaççık toplulukları yerleriyle birlikte orman sayılır." ifadesindeki, yerleriyle kavramını esas almamaktadır. Böylece orman alanlarının miktarı konusunda tartışmalara zemin hazırlamaktadır. Türkiye Ulusal Ormanlık Programına göre; *Orman teşkilatınca gerçekleştirilen orman envanter ve amenajman planlarına göre, Türkiye'de ormanlar 21.0 milyon ha. alan kaplamaktadır (ülke alanının % 27'si). Ayrıca, orman amenajman planlarında, 21.0 milyon ha. alanın dışında 10 milyon ha.'ın üzerinde bir alan orman toprağı (OT) olarak tanımlanmaktadır. Bu sahaların bir bölümü mera olup kalanı ise taşlık, kayalık ve açıklık alanlardır. Ancak bu sahaların yönetimine dönük bilimsel bir araştırma yapılmamıştır. Orman envanterinde ve amenajman planlarında belirlenen orman sınırları, ormanların mülki sınırlarıyla uyum göstermemekte olup, kadastro ve sınırlandırma çalışmaları tamamlandığında, yasal orman alanlarında önemli miktarda artışların olacağı tahmin edilmektedir* (Anonim 2004b:18).

Ormanın bulunduğu yerlerin ifade etmek için, ormancılık bilimlerinde genel kullanımının geçmişten günümüze "Orman arazisi" daha sonraları "Orman sahası" ve en son olarak "Orman alanı" terimi şeklinde olduğu bilinmektedir. Çok az yayında da orman rejimi içindeki yerler şeklinde kullanımlarda olmuş, fakat diğerleri kadar yaygınlık göstermemiştir. Orman alanının çeşitli ormancılık bilim dallarda eş anlamları da kullanılmaktadır. Örneğin kadastro çalışmalarında orman alanı için orman sınırları içindeki alan, Orman Hukuk'unda orman alanı için orman sayılan, Orman Amenajman'ın da orman alanı için ormanlık alan kullanılmaktadır.

Orman kavramının planlama aşamasında

sadece vejetasyon olarak algılaması sonucu olarak "ormanlık alan" ve "açık alan" ifadeleri kullanılmış, "orman toprağı" olarak belirtilen yerler ise açık alana dahil edilmekteydi. Bununla birlikte ekosistem tabanlı fonksiyonel orman amenajman plânlarında belirtilen "ormanlık alan" ve "ağaçsız orman alanları" ve "orman dışı alanlar" ayrımı bu durumun düzeltilmesi için bir imkan sağlamaktadır. Bu planların yapılmasında orman toprağı, orman içi boşluk veya açıklık alanlarına bir fonksiyona yükleneceğinden toplam orman alanına dahil edileceklerdir. Ayrıca, ekosistem tabanlı fonksiyonel orman amenajman plânlarında "ormanlık alan" ve "ağaçsız orman alanları" ve "orman dışı alanları" yerine önerilen terimler çizelge 2'de sunulmuştur.

Sonuç olarak;

Ormanın ifade ettiği anlam: 1) Arazi kullanım şekillerinden biridir, 2) Belirli boy ve kapalıltaki bitki örtüsünü ifade etmektedir. Orman tanımının arazi sınıflaması üzerinden yapılarak, ormancılık faaliyetlerinin yürütülebileceği tüm alanları ifade edecek şekilde kullanılması en uygun kullanımı vermektedir. Bunun içinde ormanlı ve ormansız yerler ayrımı yapılabilir.

Orman alanı, ormancılık faaliyetlerinin yürütüldüğü ve orman işlevlerinden en az birini sağlayabilecek alanları ifade etmektedir. Ormanlı ve ormansız alanlarından oluşur. Benzer şekilde Türkiye'nin tarla (tarım) alanı ne kadar dır? sorusunda insanların aklına bu sene ekilen yerler gelmez. Genelde tarım faaliyetlerinin sürdürüldüğü tarlaların toplamını ifade eder. Oysa ekili alan sorulursa o zaman tabii ki o sene ekili alanlar konu edilir. Ormancılığın idare süresinin uzun olması orman arazi kullanımına ayrılmış yerlerin üzerine bakılarak orman alanının ifade edilmesi doğru değildir. Anlık orman alanı değerlendirmesinin sorusu; Ormanlı alanımız ne kadar dır? şeklindedir. Orman alanının eş anlamlıları ise; orman rejimi, orman sayılan yerler, orman içi alanlardır.

Ormanlı alan; üzerinde belirli boy ve kapalıltaki vejetasyonu bulunan yerdir. Tanımda belirtilen boy ve kapalıltık tanımlara göre değişebilecektir.

Çizelge 2. Orman, Ormanlı, Ormansız ve Orman Dışı Alanların Sınıflandırılması

Kadastro Durumu	Mülkiyet Durumu	Orman Alanı (Orman Arazisi, Orman Rejimi)		Orman Dışı Alan (Diğer Arazi Kullanımları)
		Ormanlı Alan	Ormansız Alan	
Bitenler	Devlet Ormanı,	-İşletmeye ait ormanlar, -Korunan alanlar, -Özel ve tüzel kişilere orman kurmak için tahsis edilen devlet ormanları, -vb.	-Orman içi boşluklar -Orman toprağı, -Orman yolları, -Maden ve taş ocakları, -Tahsisler (Kamu yararı olanlar) -Fidanlık -Kayalık, taşlık, -Dere yatağı, kum -Taban suyu yüksek alanlar vb	-İskan, -Ziraat, -Su Yüzeyleri, -Mezarlık, -vb.
	Hükmi şahsiyeti haiz amme müesseselerine ait ormanlar			
	Hususi ormanlar			
Devam Edenler				
Genel Toplam				

Ormansız alan; üzerinde belirli boy ve kapalılıkta vejetasyonun bulunmadığı yerdir. Bu yerlerde üçe ayrılabilir; 1) Ormansızlaşmış yerler; kısa dönemde orman kurulamayacak yerler örneğin, orman yolları, binalar vb. 2) Ormanlanacak (Ormanlaştırılacak) yerler; örneğin orman toprakları, vb., 3) Ormansız kalacak alanlar; örneğin taban suyu yüksek olan yerler vb (Çizelge 2).

Ormanlık alan ise karışıklığa sebep olan bir terimdir. Özellikle orman alanı teriminin anlamıyla özdeş kullanılmamalıdır. Söz konusu kelime -lık eki terime "tahsis, sınırlama, ayırma, bir şey için saklama" kavramları katarak kullanılacaksa "Ormanlanacak yerler" için kullanılabilir. -lık eki "orman" teriminin taşıdığı anlamı genelleştirerek "nitelik, özellik" kavramları katarak kullanılacaksa "orman" yerine kullanılabilir. Özellikle vejetasyonu esas alan kullanımlar için uygun olabilir. Bununla birlikte ormanlık teriminin vejetasyonu esas alan kullanımında ormanlı terimi daha

uygun anlam verdiği gibi karşıtı da uygundur. Ormanlık alan karşıtı ormanlık olmayan alan mı? yoksa ormanlı alan karşıtı ormansız alan mı? sorusu açıkça göstermektedir ki ormanlık terimi doğru kullanılmamaktadır.

Ormanlar teriminde ise -lar (-ler) "genelleme" anlamı katmıştır. Yoksa ormanlar ifadesi sayılarak oluşturulan bir çokluğu ifade etmemektedir.

Teşekkürler:

Makaleyi okuyarak, eleştirin, katkı sağlayan konuyu tekrar düşünme ve tartışma imkanı sağlayan Üstüner Birben, Taner Okan, Serhun Sağlam, Ulaş Yunus Özkan, Ece Sevgi ve H. Barış Tecimen'e teşekkür ederim.

6. Kaynaklar

- Acatay, A., 1959. *Orman Koruması*. İst. Ün. Orman Fak. Yayın NU: 824/62.
- Aksoy, H., 1978. *Karabük - Büyükdüz Araştırma Ormanındaki Orman Toplulukları ve Bunların Silvikültürel Özellikleri Üzerine Araştırmalar*. İst. Ün. Yayın Nu: 2332, Orman Fak. Yayın Nu:237.
- Anonim, 1963-93. *Derleme Sözlüğü*, 12 Cilt, Türk Dil Kurumu Yayını
- Anonim 1969. *Türkçe Sözlük*. Türk Dil Kurumu, Ankara.
- Anonim 2004a. *Ormanların Korunması Hakkında Sayıştay Raporu. Türkiye Büyük Millet Meclisine Sayıştayca Sunulan Rapor*. T.C. Sayıştay Başkanlığı, 06100 Balgat/ANKARA
- Anonim 2004b. Türkiye Ulusal Ormanlık Programı 2004 - 23. <http://web.ogm.gov.tr/birimler/merkez/StratejiGelistirme/DokumanlarErisimTarihi>: 05.01.2012.
- Anonim 2004c. Ormanlığın Güncel Sorunları I - II. İstanbul Üni. Yayın 4478/477 ve 4511/482, Düzenleyen; Ertuğrul Görçelioglu, İstanbul.
- Anonim, 2005. I. Çevre ve Ormanlık Şurası Kararları: AB Sürecinde Çevre ve Orman 22-24 Mart 2005 tarihleri arasında Antalya <http://web.ogm.gov.tr/birimler/merkez/> Erişim tarihi: 04.02.2012
- Anonim 2006. *Orman Varlığımız*. Çevre ve Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü,
- Ayanoğlu, S., 1985. *Hukuksal Açıdan Orman Emlaki ve Orman Mülkiyetinin Temelleri*. İst. Üni. Fen Bilimleri Enst. Doktora Tezi, 187 sayfa.
- Ayanoğlu, S., 1999. Anayasa Hükümleri Karşısında Orman Mevzuatımız. Ormanlık Hukuku Toplantısı, 3-4 Haziran 1999, Düzenleyen Türkiye Çevre Vakfı Yayını, ISBN: 975 - 7250 - 51 - 1.
- Ayanoğlu, S., Y. Güneş, ve A. Aydın, 1993. Orman İşgal ve Faydalanma Suçu. *İst. Ün. Orman Fak. Dergisi B serisi*, cilt 43: 95-104.
- Ayverdi, İ., 2011. *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*. Kubbealtı Lüğâtu, Maş Matbaacılık, ISBN: 975 - 6444 - 23 - 3.
- Banguoğlu, T., 1990. *Türkçe'nin Grameri*. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları. 528.
- Çağlar, Y., 1979. *Türkiye'de Ormanlık Politikası*. Çağ Matbaası, Ankara, 463 sayfa.
- Çepel, 1995. *Orman Ekolojisi*. İstanbul Üni. Orman Fak. Yayın Nu: 3886/433, ISBN; 975 - 404 - 398 - 1
- Diker, M., S. İnal, 1945. Ormanlığımızın Ana Davâlarından Ağaçlandırma. *Y.Z.E. Dergisi*, Sayı:3, s, 1 (9).
- Diker, M., 1947. *Türkiye'de Ormanlık*. Tarım Bak. Orman Genel Müdürlüğü Yayınları; 61, Ankara.
- Diker, M., ve K. Savaş, 1947. *Yurdda Orman Azalması*. Orman Genel Müd. Yayın Sayı: 73.
- Dobbertin, M. K., 1998. Indicators for forest biodiversity in Europe: Proposal for terms and definitions. Technical Report No:4.
- Eren, H., 1999. *Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü*. Ankara, ISBN: 975 - 94 577 - 0 - 9.
- Ergun, P., 2010. Türk Kültüründe Ruhlar ve Orman Kültü. *Millî Folklor*, 2010, Yıl 22, Sayı: 87: 113 - 121.
- Irmak, A., 1952. Türkiye'de Ormanın Korunması için Dağ Köylerinde Tarla Topraklarının Gübrenmesindeki Lüzum ve Ehemmiyet. *İstanbul Ün. Orman Fak. Dergisi, B Serisi*, Sayı 2, sayfa: 42-47.
- Irmak, A., 1970. *Orman Ekolojisi*. İst. Ün. Yayın Nu: 1650, Orman Fak. Yayın Nu: 149.
- İnal, S., 1971. *Türkiye'de Anayasa ve Ormanlık İlişkileri*. İstanbul Ün. Orman Fak. Yayın Nu: 1647/171, İstanbul
- Hızal, A., Y. Serengil, M. Özcan, 2008. Ekosistem Tabanlı Havza Planlama Metodolojisi ve Havza

- Çalışmalarında Yapılan Yanlış Uygulamalar. TMMOB 2. Su Politikaları Kongresi, sf: 1 - 12.
- Görcelioğlu, E., 1995. Havzalarda Orman ve Otlak Alanları Amenajmanının Su Verimine ve Kalitesine Etkileri" Üzerine Bazı Açıklamalar. *İstanbul Ün. Orman Fak. Dergisi B Serisi*, Cilt 45, Sayı 1-2: 39-52.
- Karagül, R. 1994. *Trabzon-Söğütliüdere Havzasında Farklı Arazi Kullanma Şekilleri Altındaki Toprakların Bazı Özellikleri ile Erozyon Eğilimlerinin Araştırılması*. Doktora Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Kaşgarlı, M., 1072. *Divânü Lügât-it-Türk*. Çeviren: Besim Atalay, 1998, 4. Baskı, Türk Dil Kurumu Yayınları: 521, 4 Cilt.
- Kayacık, H., ve B. Aytuğ, 1979. *Orman Ağaçlarının Hayatı İç ve Dış Yapıları*. İ. Ü. Orman Fakültesi Yayını, Roto Baskı, İstanbul.
- Korkmaz, Z., 2003. *Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)*. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları: 827, 975 - 16 - 1643 - 3, Ankara.
- Kuvan, Y., 2012. *Doğa Koruma ve Koruna Alanlar*. İst. Ün. Yayın Nu: 5066, Orman Fak. Yayın Nu: 499, ISBN: 975 - 978 - 404 - 914 - 5.
- Lund, H. G., 2013. Definitions of Forest, Deforestation, Afforestation, and Reforestation. <http://home.comcast.net/~gyde/DEFpaper.htm> Erişim Tarihi; 01.02.2013.
- Musaev, K. M., 1973. A.N. Samoyloviç ve Türk Dillerinin Karşılaştırmalı Leksikolojisi. *Sovetskaya Tyurkologiya*. No. 5, (Baku 1973), s. 49-57, (Çeviren; İrskül TURSUNOVA), Çeviri; *Manas Sosyal Bilimler Dergisi* 2004 11-II: 29 - 36,
- Nazîmâ, A. ve F. Reşad, 1901. *Mükemmel Osmanlı Lügati*. Türk Dil Kurumu Yayınları 802, ikinci baskı 2005, Hazırlayanlar; Necati Birinci, Kâzım Yetiş, Fatih Andı, Erol Ülgen, Nuri Sağlam ve Ali Şükrü Çoruk, ISBN: 975-16-1548-8.
- Özdönmez, M., T. İstanbullu, A. Akesen, 1989. *Ormanlık Politikası*. İstanbul Üni. Orman Fak. Yaayın Nu: 3553/401, İstanbul.
- Özhan, S., 1994. "Havzalarda Orman ve Otlak Alanları Amenajmanının Su verimine ve Kalitesine Etkileri" Adlı Makaleye İlişkin Bir Açıklama. *İstanbul Ün. Orman Fak. Dergisi B Serisi*, Cilt 44. Sayı 3-4: 65-76.
- Püsküllüoğlu, A., 1995. *Türkçe Sözlük*. Yapı Kredi Yayınları, ISBN: 975-363-451-X, İstanbul.
- Saatçioğlu, F., 1976. *Sivikültürün biyolojik esasları ve prensipleri*. Sermet Matbaası, İstanbul.
- Sevgi, O., O. Y. Yılmaz, H. B. Tecimen, T. Okan, 2012. Türklerde Toprak Bilgisinin Kökenleri. *Acta Turcica*, 222 - 234.
- Soykan, B., 1963. *1963 Yılında Geçerli Olan Orman Amenajman Planlarına Göre Orman Varlığımız*. Ormanlık Araştırma Enstitüsü Yayınları, Teknik Bülten Serisi Nu : 39, Ankara.
- Tolunay, D. ve A. Çömez, 2008. Orman topraklarında karbon depolanması ve Türkiye'deki durum. *Küresel İklim Değişimi ve Su Sorunlarının Çözümünde Ormanlar*. 13-14 Aralık 2007, İstanbul, 97-108.
- Zülfikar, H., 1991. *Terim Sorunları ve Terim Yapma Yolları*. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları: 569, Ankara.
- Vefik, A. 1876. *Lehce-i Osmani*, haz. Prof. Dr. Recep Toparlı, Türk Dil Kurumu, 2000 (ilk basımı 1293/1876, ikinci genişletilmiş ve yeniden düzenlenmiş basımı 1306/1889).
- www.tdk.gov.tr Erişim:26.12.2012.

Yararlanılan Mevzuat

1961 Anayasası

1982 Anayasası

6831 sayılı, 31.8.1956 tarihli orman kanunu

23.07.1995 Tarihli ve 4122 Sayılı Millî Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Kanunu

25.02.1998 Tarihli ve 4342 Sayılı Mera Kanunu

19.08.1974 Tarihli ve 14981 Sayılı Orman Kadastro

- Yönetmeliği
- 09.10.2003 Tarihli ve 25254 Sayılı, Ağaçlandırma Yönetmeliği
- 15.07.2004 Tarihli ve 25523 Sayılı, 6831 Sayılı Orman Kanununa Göre Orman Kadastrounun Uygulanması Hakkında Yönetmelik,
- 22.03.2007 Tarihli ve 26470 Sayılı Orman Sayılan Alanlarda Verilecek İzinler Hakkında Yönetmelik
- 16.03.2007 Tarihli ve 26464 Sayılı, 6831 Sayılı Orman Kanununun 2'nci Maddesinin (a) Bendine Göre Orman Sınırları Dışına Çıkarılacak Yerler Hakkında Yönetmelik,
- 01.07.2007 Tarihli, ve 26569 sayılı Orman Yol Ağı Planlarının Düzenlenmesine Dair Yönetmelik
- 05.02.2008 Tarihli ve 26778 Sayılı Orman Amenajman Yönetmeliği,
- 30.09.2010 Tarihli ve 27715 Sayılı, Orman Kanununun 16'ncı Maddesinin Uygulama Yönetmeliği
- 15.09.2011 Tarihli ve 28055 Sayılı Orman Kanununun 17 ve 18'inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliği,
- Fidanlık Çalışmaları 3 ve 4 No.lu Tamimi, <http://www.agm.gov.tr> Erişim Tarihi: 12.01.2012
- Özel Kavak Fidanlıklarının Geliştirilmesi, Tamim Nu:5, <http://www.agm.gov.tr> Erişim Tarihi: 12.01.2012.
- Orman İçi Mera Islahı Tamim Nu: 7, <http://www.agm.gov.tr> Erişim Tarihi: 12.01.2012.
- Yeşil Kuşak Ağaçlandırma Çalışmaları, Tamim Nu:10, <http://www.agm.gov.tr> Erişim Tarihi: 12.01.2012.
- Erozyon Kontrol Uygulamalarında Dikkate Alınacak Hususlar, Tamim Nu: 14, <http://www.agm.gov.tr> Erişim Tarihi: 12.01.2012.
18. No.lu. Ağaçlandırma Tamimi
20. No.lu Özel Ağaçlandırma Tamim
- Fonksiyonel Amenajman Planlaması Arazi ve Büro Çalışmalarına Ait Teknik İzahname - 2009 <http://www.ogm.gov.tr/dokumanlar/izahname2009.pdf> Erişim Tarihi: 01.03.2011
- Bozuk Orman Alanlarında Rehabilitasyon Çalışmaları, Tamim Nu: 16, <http://www.agm.gov.tr> Erişim Tarihi: 12.01.2012.